

Dr hab. Grzegorz Skowronek, prof. UJK
Zakład Prawa Karnego Materialnego i Procesowego
Instytut Nauk Prawnych
Wydział Prawa i Nauk Społecznych
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Recenzja rozprawy doktorskiej Mgr Mirosławy Zajcew-Szwaj
Instytucja przedawnienia w prawie karnym skarbowym w teorii i praktyce

I. Podjęta w pracy problematyka dotyczy w istotnym zakresie przedawnienia karalności przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz przedawnienia wykonania kary i innych środków karnych w prawie karnym skarbowym. Analizę instytucji przedawnienia w prawie karnym skarbowym wzbogaca prezentacja tego zagadnienia z uwzględnieniem danych statystycznych a także badania aktowe. Doktorantka zasadnie wskazuje, że chce wnieść wkład w rozważania nad optymalnym podejściem do przedawnienia karalności oraz jego roli w zagwarantowaniu sprawiedliwości. Takie założenie, co oczywiste, jest słuszne z uwagi na fakt, że instytucja przedawnienia związana jest z celami kary. Przecież prawodawca w ramach instytucji przedawnienia w prawie karnym skarbowym zakłada, że po upływie określonego w ustawie terminu, możliwość pociągnięcia sprawcy przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego do odpowiedzialności karnej ustaje. W konsekwencji nie dochodzi do oddziaływania na sprawcę w ramach prewencji szczególnej, ale i ogólnej, co powoduje, że nie zostaje zaspokojone społeczne poczucie sprawiedliwości. Zakreślone przez Autorkę pole badawcze, które odnosi się do przedawnienia w prawie karnym skarbowym jest właściwe i pozwala na odpowiednie przedstawienie zagadnienia.

Pewne jednak wątpliwości budzi dość szerokie potraktowanie pozostałej tematyki, która choć odnosi się do prawa karnego skarbowego, nie pozostaje w bezpośrednim związku z przedawnieniem. Oczywiście, że w każdej pracy początkowe rozdziały (nawet pomijając wprowadzenie), mają charakter wstępny, naprowadzający na główny nurt rozważań. W tej rozprawie taki charakter zapewne ma rozdział drugi. Jednak w rozdziale tym Autorka skupia się nie tyle na specyfice przedawnienia w prawie karnym skarbowym, czy nawet tylko w prawie karnym, a prezentuje odrębności samego prawa karnego skarbowego. Takie rozważania można poprzeć, ale tylko o tyle o ile ma to swój logiczny związek z kwestią przedawnienia w prawie karnym skarbowym. Recenzent z trudem odnajduje te związki w niektórych przypadkach np.

w odniesieniu do pkt 3.2., rozdziału 2 *Znaczenie uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej*. W Kodeksie karnym skarbowym jest bowiem istotna kwestia przedawnienia należności publicznoprawnej. Jednak już prezentacja środka karnego przepadku przedmiotów, przepadku korzyści majątkowej, czy kwestia kompensacyjności w ujęciu zaproponowanym przez Autorkę, nie wiążą się z przedawnieniem.

Również pewne zdziwienie może budzić ujęcie w pracy dość szeroko tematyki zatarcia skazania, której poświęcony jest rozdział szósty. Oczywiście jest to ważna instytucja, tylko że tematem rozprawy jest przedawnienie w prawie karnym skarbowym. Istotą zatarcia skazania jest fakt, że z chwilą zatarcia skazania uważa się je za niebyłe a wpis o skazaniu usuwa się z rejestru skazanych. Natomiast przedawnienie powoduje, że karalność ustaje, względnie zachodzi brak możliwości wykonania m. in. kary. Należy oczywiście dostrzec, że podstawą zatarcia skazania jest także przedawnienie wykonania orzeczonej kary. Faktem jest, że w praktyce dydaktycznej te zagadnienia omawia się często jedno po drugim (taki jest też układ w Kodeksie karnym), czy nawet razem. Jednak podjęcie w pracy dotyczącej przedawnienia tematyki zatarcia skazania wymaga albo zmiany tytułu pracy, albo chociażby wyjaśnienia powodów takiej decyzji. Natomiast Doktorantka na s. 9 rozprawy (we wprowadzeniu) pisze jedynie : „...*brak jest całościowej monografii podejmującej problematykę przedawnienia karalności i przedawnienia wykonania kary oraz zatarcia skazania...*”. Myślę, że każda osoba, czytająca to opracowanie, już na samym początku będzie zaskoczona takim zakreśleniem problematyki, mając w pamięci tytuł pracy.

II. Wybór tematu niewątpliwie zasługuje na omówienie w rozprawie doktorskiej. Kwestia przedawnienia w prawie karnym skarbowym jest omawiana w komentarzach do kodeksu karnego skarbowego, podręcznikach akademickich oraz w opracowaniach zwartych w formie artykułów (np. A. Chorążewska, L. Wilk, *Przedawnienie karalności przestępstw skarbowych oraz zobowiązań podatkowych*, „Prokuratura i Prawo” 2016, nr 2). Natomiast faktycznie monografia w tym zakresie może być uznana za materiał wyjątkowy w literaturze fachowej.

Należy jednak zgłosić uwagę co do zgodności tytułu rozprawy z całością opracowania. Problem ten został już zaznaczony w pkt I niniejszej Recenzji. Faktem jest, że nie zawsze tytułem rozprawy można oddać całokształt badań wyrażonych w pracy. Sporządzając wstęp do opracowania można zaznaczyć, że co prawda tytuł jest taki, ale Autor ma określony pomysł i chce to przedstawić szerzej. Podobnie można wskazać, że dane kwestie są w nim pominięte i dlaczego. Jednak Autorka recenzowanej pracy tego nie wyjaśnia a jedynie stwierdza, że zajmie się przedawnieniem, ale i zatarciem skazania. Dodatkowo w pracy, głównie w rozdziale drugim,

częściowo w rozdziale trzecim, znajduje się tematyka nie związana z przedawnieniem (czy też ostatecznie z zatarciem skazania). Fakt omawiania instytucji z Kodeksu karnego skarbowego nie uzasadnia w ocenie Recenzenta, tak głębokiego wchodzenia w niektóre szczegółowe rozwiązania prawa karnego skarbowego. Względnie jeśli już, to winno to mieć jakikolwiek związek z głównym nurtem rozważań i wówczas należy to precyzyjnie omówić. Omówić, czyli wykazać więź funkcjonalną, czy choćby własny pomysł na taki układ i sposób prezentacji.

III. Ogólna analiza układu i treści pracy nakazuje przyjąć taki pogląd, że wprowadzenie do rozprawy należy czytać razem z rozdziałem pierwszym *Założenia pracy w płaszczyźnie teoretycznej i badań empirycznych*. Sam fakt takiego połączenia nie jest wadą tym bardziej, że w pracy znajduje się analiza danych statystycznych oraz badania aktowe. Można nawet pochwalić to, że Doktorantka dla przejrzystości swoich wywodów kreuje dodatkowy rozdział poświęcony pewnym ogólnym założeniom do swoich rozważań.

Autorka we wprowadzeniu określa przedmiot dysertacji, co jest prawidłowe, z tym zastrzeżeniem, że nie jest wytłumaczony powód ujęcia także tematyki zatarcia skazania. Doktorantka zasadnie naprowadza czytelnika na tematykę przedawnienia, zaznaczając, że dokona prezentacji nie tylko z punktu widzenia prawnego, ale też społecznego, etycznego i moralnego. W pracy określony jest cel oraz postawionych jest kilka pytań badawczych. Zaraz potem Autorka przechodzi do omówienia struktury pracy i skrótowego omówienia poszczególnych rozdziałów. Do charakterystyki rozdziałów Recenzent nie ma uwag, jednak celowi oraz pytaniom badawczym jest we wstępie poświęcone zbyt mało miejsca. Warto było by skupić się na dokładniejszym omówieniu tego obszaru oraz wyjaśnieniu jakie skutki rodzi dana odpowiedź na pytanie. Przecież skoro zadajemy pytania to odpowiedź może być pozytywna i potwierdzać pewien fakt lub negatywna. Tym niemniej Autorka niejako uzupełnia wstęp rozdziałem pierwszym, wprowadzając problemy badawcze i hipotezy badawcze oraz prezentując metody badawcze. W sumie zatem pomimo uwag całość, a zatem wstęp z rozdziałem pierwszym, stwarzając interesujące podwaliny pracy badawczej.

IV. Rozprawa doktorska jest usystematyzowana i tworzy ją siedem rozdziałów, wprowadzenie oraz zakończenie. Z uwagi na odniesienie się wcześniejsze Recenzenta do wprowadzenia i rozdziału pierwszego, należy skupić się na kolejnych rozdziałach. W rozdziale drugim *Odrębność i specyfika prawa karnego skarbowego* Pani Mgr Mirosława Zajcew-Szwaj przybliży specyfikę prawa karnego skarbowego. Recenzent wskazał jaki widzi tu problem, podkreślając, że w rozprawie doktorskiej o wskazanym tytule, adresowanej do naukowców,

nie ma szczególnej potrzeby tłumaczenia niektórych zawłości prawa karnego skarbowego. Lepiej skupić się na eksploracji instytucji przedawnienia. Gdyby jednak ocenić pewne kwestie tego rozdziału, to można dostrzec, że Autorka pisze o dyskusji nad zasadnością i celowością określenia norm prawa karnego skarbowego indywidualnie w kodeksie. Przy czym w dalszej części przytacza tylko argumenty za odrębnością, pomijając całkowicie fakt, że skoro jest dyskusja, to są też argumenty przeciwko odrębności (s. 29-31). Oczywiście Autor niniejszej Recenzji także wspiera nurt popierający zachowanie autonomii prawa karnego skarbowego. Jednak nie można bagatelizować, choćby specyfiki regulacji dotyczących przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych przeciwko organizacji gier hazardowych, które różnią się od czynów podatkowych oraz celnych z Kodeksu karnego skarbowego.

W rozdziale trzecim Autorka ukazała znaczenie rezygnacji z ukarania w prawie karnym skarbowym. Jest to kolejny, po drugim, rozdział w którym mamy do czynienia, częściowo, z problematyką bardzo luźno związaną z instytucją przedawnienia. Oczywiście takie kwestie jak sens kary, czy darowanie kary można wiązać z omawianą problematyką. Przy czym Doktorantka bardzo daleko wnika w zagadnienia rezygnacji z ukarania, w tym nawet w konsensualne formy odpowiedzialności. Tu znowu rysuje się uwaga, że lepiej skupić się jednak ściśle na kwestiach przedawnienia, przy którym to zagadnieniu, naprawdę jest wiele problemów.

W punkcie trzecim rozdziału trzeciego Autorka koncentruje się już na kwestii przedawnienia. Jest to bardzo ważny, podparty literaturą naukową fragment rozważań w rozprawie, który Recenzent ocenia wysoko. Obok aspektów historyczno-prawnych i prawnych, pojawiają się wątki o charakterze filozoficznym związane z rozumieniem „czasu” i jego wpływem na postrzeganie sprawcy czynu i samego czynu. Niewątpliwie można sobie na tej podstawie ukształtować pogląd co do specyfiki instytucji przedawnienia.

Jednak i tu należy podnieść uwagę co do umiejscowienia tematyki przedawnienia w innych systemach prawnych (pkt 3.4.). Przecież badania porównawcze regulacji polskich z innymi porządkami prawnymi nadają pracy ogromnej wartości. Warto to wyodrębnić jako osobny rozdział. Natomiast w przedmiotowej pracy wydaje się jak by były dorzucone, trochę przypadkowo. Do tego instytucja przedawnienia w prawie karnym niemieckim została omówiono, jak sędzić po przypisie, na podstawie publikacji Pani Profesor Ewy Guzik – Makaruk. Warto było by sięgnąć do źródeł, w tym aktów prawa niemieckiego i kilku innych państw, co mogło by stanowić o większej samodzielności tej pracy.

W ocenie Recenzenta rozdział trzeci w zakresie pkt 3.1 do 3.3. jest bardzo przyzwoity, natomiast w odniesieniu do aspektów porównawczych jest rozdziałem nieco zmarnowanych szans.

W rozdziale czwartym przedstawione zostały zagadnienia dotyczące przedawnienia karalności przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych. Jest to dość dobrze przygotowana analiza pokazująca kształtowanie się instytucji przedawnienia, w tym także w kontekście przedawnienia zobowiązania podatkowego. Na docenienie zasługuje pkt 3 tego rozdziału – *Zawieszenie biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego na skutek wszczęcia postępowania karnego skarbowego*. Wyraźnie widać, że Doktorantka ma tą tematykę dobrze rozpoznaną. Swobodnie posługuje się orzeczeniami, literaturą oraz stanowiskami czy to Rzecznika Praw Obywatelskich, czy Ministerstwa Finansów. Należy docenić znanostwo Doktorantki zaprezentowane w tym obszarze.

Ciekawie prezentuje się tabela z danymi dotyczącymi Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu dotyczącymi zakończonych kontroli podatkowych i celno-skarbowych w latach 2017-2021 (s. 181), tym bardziej że Doktorantka odniosła się do nich we własnych komentarzach. Przy czym brakuje tu źródła z którego pochodzą dane, a stwierdzenie: „...w ramach badań własnych...” (s. 180), mimo wszystko nie wskazuje weryfikowalnego źródła.

Rozdział piąty *Przedawnienie wykonania kary i innych środków w prawie karnym skarbowym*, to przyzwoicie opracowany fragment rozprawy dotyczący zagadnień związanych z kształtowaniem się instytucji przedawnienia wykonania kary i innych środków uregulowanych w Kodeksie karnym skarbowym. Za określeniem „środki” ukrywają się zarówno środki karne, jak i środki zabezpieczające. Doktorantka dotknęła ciekawego, problematycznego tematu możliwości przedawnienia wykonania środków zabezpieczających. Zaprezentowała w tym zakresie dwa poglądy. Jeden, że skoro nie ma unormowań, to oznacza to, wyłączenie możliwości przedawnienia się wykonania środków zabezpieczających. Natomiast drugi pogląd zmierza do stwierdzenia, że jest to przeoczenie i należy stosować przedawnienie na zasadzie analogii na korzyść oskarżonego. W rozprawie jest powołana odpowiednia literatura do tego zagadnienia, ale brakuje jednoznacznego poglądu Autorki jakie jest Jej zdanie. Sam fakt stwierdzenia, że: „...słuszne stanowisko...przedstawił...”, nie jest wystarczający. Po pierwsze jest to jednak pogląd kogoś innego, z którym tylko Doktorantka się zgadza. Poza tym nie przytacza swoich poglądów, na poparcie określonej tezy.

Pani Mgr Mirosława Zajcew-Szwaj w kolejnym rozdziale przedstawiła zagadnienia dotyczące zatarcia skazania i uznania ukarania za niebyłe, w prawie karnym skarbowym.

Omówiła kształtowanie się instytucji zatarcia skazania oraz przytoczyła uzasadnienie dla tej instytucji prezentowane w literaturze. Dostrzegła także i tą ważną z punktu widzenia swoje rozprawy okoliczność, że podstawą zatarcia skazania jest m. in. przedawnienie wykonania orzeczonej kary.

Rozdział siódmy *Instytucja przedawnienia karalności w praktyce*, zawiera prezentację materiału badawczego dotyczącego instytucji przedawnienia karalności, który sprowadza się w pierwszej kolejności do danych pozyskanych z Wydziału Statystycznej Informacji Zarządczej Ministerstwa Sprawiedliwości. Za niezwykle istotne należy uznać kolejne badania zrealizowane przez Doktorantkę a to, badania aktowe przeprowadzone w Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze. Początek tego rozdziału jest jednak nieco uciążliwy, gdyż Autorka w zasadzie wiernie przytacza przepisy Kodeksu karnego skarbowego oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. Sporządzone tabelki, wskazujące dla jakich przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych są właściwe poszczególne finansowe organy postępowania przygotowawczego, to raczej materiał do skryptu dla studentów a nie do rozprawy doktorskiej. Znacznie ciekawiej przedstawiają się zestawienia dotyczące umorzonych postępowań w oparciu o dane statystyczne. Są one także omówione, choć Doktorantka mogła by pokusić się o próbę wyjaśnienia zaobserwowanych tendencji. Badania aktowe zostały przeprowadzone na pięciu sprawach Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z lat 2017-2021. Na podstawie tych danych uzyskane zostały informacje o czasie popełnienia czynów, kwalifikacji prawnej, czy opisie czynów i okolicznościach spraw. Pozyskanie danych odbyło się w drodze zadania 21 pytań ankietowych. Dane zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej, ale Doktorantka także odniosła się do tych ustaleń.

Całość rozprawy doktorskiej wieńczy zakończenie w którym Autorka prezentuje końcowe przemyślenia, ale też odnosi się do postawionych na początku pracy hipotez badawczych. Niewątpliwie istotne jest zgłoszenie przez Doktorantkę postulatów *de lege ferenda*. Tym niemniej można zastanowić się w odniesieniu do postulatu drugiego (s. 270), kto miałby oceniać opisane w nim przeszkody, które w założeniu powodowałyby, iż przedawnienie by nie biegło. Poza tym jakie byłyby kryteria tej oceny i czy należałoby tu sięgnąć do poglądów wyrażanych na gruncie instytucji zawieszenia w odniesieniu do zwrotu „długotrwała przeszkoda” (art. 22 § 1 KPK w związku z art. 113 § 1 KKS). Nie zmienia to jednak faktu, że Doktorantka przedstawia w tym miejscu swoje poglądy do tematyki przedawnienia.

V. Pani Mgr Mirosława Zajcew-Szwaj przygotowując rozprawę wykorzystwała wiele źródeł naukowych o zróżnicowanym charakterze. Jest powołana literatura historyczna, są

pozycje starsze, ale należące do swoistego obowiązkowego kanonu oraz odnajdujemy opracowania najnowsze. Dla porządku należy dodać, że w niektórych przypadkach warto korzystać z aktualnego wydania danej pozycji literatury. Tak więc Recenzent nie ma zastrzeżeń przykładowo do powołania znakomitego komentarza Profesora Tomasza Grzegorzcyka (*Kodeks karny skarbowy. Komentarz*, wydanie 4, Warszawa 2009) i pominięcie wcześniejszych wydań. Niestety kolejnego już nie było. Jednak ten zabieg nie został zrealizowany w przypadku podręcznika: *Prawo karne materialne. Część ogólna i szczególna*, pod redakcją naukową Profesora Marka Bojarskiego. Doktorantka przytacza wydanie 4 z roku 2010, a aktualne jest wydanie 9 z roku 2023.

Autorka przygotowując rozprawę doktorską wykorzystała znaczną liczbę orzeczeń sądowych, w tym uchwał, wyroków i postanowień Sądu Najwyższego. Są także wyroki Trybunału Konstytucyjnego oraz Wojewódzkich Sądów Administracyjnych. Doktorantka sięgnęła ponadto do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wielu ustaw oraz dwóch aktów prawa międzynarodowego.

Całe opracowanie jest w różnym stopniu nasycone przepisami. Niekiedy jest to jeden przypis na kilka stron, innym razem znacznie więcej. W przypadku powołania pozycji w sposób następujący: G. Skowronek, *Kodeks karny skarbowy. Komentarz*, Warszawa 2020, Legalis, należy wskazać następujące zastrzeżenia. Jeżeli rezygnujemy ze wskazywania stron, co w przypadku korzystania z dostępnych źródeł znajdujących się w Internecie jest akceptowalne, warto przybliżyć lokalizację treści, choćby przez wskazanie w przypisie numeru artykułu, do którego odnosi się komentarz. Poza tym jeżeli dany przypis jest cytowany kilka razy stosuje się ustalony, jednolity skrót. W końcu powołanie tego przypisu na s. 236 (przypis 866), jest dla Recenzenta niezrozumiałe.

VI. Doktorantka przygotowała monograficzne opracowanie zagadnienia złożonego doktrynalnie i jurydycznie. Dostrzega jego złożoność, liczne uwarunkowania i rozbieżności. W uporządkowany sposób omówiła złożoną materię, sięgając po wykładnię historyczną, co pozwoliło na przedstawienie rozwoju i ewolucji analizowanej problematyki. Stworzyło to szerszą perspektywę dla oceny i zrozumienia mechanizmów rządzących tworzeniem konstrukcji legislacyjnych w obrębie instytucji przedawnienia (i nie tylko). Lektura pracy wskazuje, że Autorka ma rozeznanie w podjętej materii. Należy docenić szerokie wykorzystanie orzecznictwa. Wartość pracy podnosi aspekt empiryczny skupiony wokół analizy danych statystycznych oraz badania aktowe. Pozwalają one na uchwycenie

i zarysowanie pewnych tendencji w zakresie praktycznego funkcjonowania instytucji przedawnienia.

Poziom merytoryczny rozprawy doktorskiej należy zatem ocenić jako pozytywny z uwagi na dość rzetelne omówienie podejmowanych kwestii.

VII. Ocena formalna rozprawy doktorskiej zasługuje na pozytywną ocenę, ale z zastrzeżeniami. Rozprawę czyta się dobrze, widać, że Doktorantka stara się wiązać omawianą tematykę ze źródłami naukowymi i orzeczeniami. Jest to też udokumentowane w przypisach i zbiorach na końcu opracowania. Pani Mgr Mirosława Zajcew-Szwaj niewątpliwie musiała zadać sobie trudu, aby pozyskać dane statystyczne, informacje z badań aktowych oraz dokonać ich analizy. Zdarzają się jednak pewne wadliwości, z których niektóre można pominąć z uwagi na drobny, incydentalny charakter, co sprawia, że nie zasługują na to, by pisać o nich w recenzji. Tym niemniej na niektóre należy zwrócić uwagę.

Na s. 10, 13, 269 czy 270 i innych Doktorantka użyła sformułowania „...postępowanie karne skarbowe...” (różnie odmieniane) w odniesieniu do aktualnej tematyki. Zauważyć należy, iż „postępowanie karne skarbowe” to instytucja, która funkcjonowała pod rządami ustawy karnej skarbowej z 1971 r., ale od roku 1999 tj. od wejścia w życie Kodeksu karnego skarbowego już nie istnieje. Dzisiaj możemy mówić poprawnie normatywnie o postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe. Sformułowanie „postępowanie karne skarbowe” jest błędnie, choć dość często przytaczane, jako opis aspektów procesowych prawa karnego skarbowego.

Na s. 194-195 zarówno w treści, jak i opisie tabeli pojawia się zwrot: „izba celno-skarbowa”, podczas gdy można mówić o Izbie Administracji Skarbowej względnie o urzędzie celno-skarbowym.

Na s. 223 są dwie pomyłki w pierwszym zdaniu. Poza tym na s. 225-226 Doktorantka pisze o katalogu zadań naczelnika urzędu celnego, ale podaje zadania naczelnika urzędu skarbowego. Wykres na s. 224 jest nieco nieczytelny, poza tym są pozostawione bliżej nieokreślone kropki przy słowie „*prokurator do*”.

Na s. 228-230 pojawia się słowo „*kompetencje*”, a raczej należało by mówić, trzymając się normatywnego sformułowania wynikającego z procedury karnej, o właściwości rzeczowej.

Na s. 234 jest mowa o wskaźniku procentowym, jednak nie zostało to zaprezentowane na wykresach, brakuje też szczegółowego opisu tej kwestii. Na s. 236, 238, 240, 242, 244 wykresy są nieczytelne a poszczególne czyny są rozróżniane jednym kolorem niebieskim,

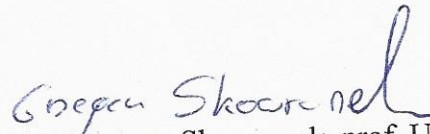
w różnych odcieniach. Dla Recenzenta nie do końca jasne są opisy tabelk s. 245-249. W tabelkach jest m. in. opis „umorzono”, ale nie wiadomo z jakiej podstawy prawnej.

VIII. Podsumowując, należy podkreślić dość staranne prowadzenie poszczególnych wątków. Doktorantka wskazuje jakie poglądy w odniesieniu do kolejno omawianych kwestii prezentują przedstawiciele doktryny. Świadczy to o tym, że Autorka ma wiedzę oraz umiejętności. Analiza danych statystycznych oraz badania aktowe świadczą o odpowiednim stopniu wnikliwości i dociekliwości w badaniach. Mimo to szkoda, że w rozprawie nie ma zbyt wielu okazji do poznania opinii Autorki odnośnie omawianych kwestii. Szersze zaprezentowanie własnego stanowiska miało jednak miejsce w rozdziale VII pracy. Poza tym w zakończeniu pojawiają się pewne własne propozycje rozwiązań.

IX. Konkludując, przedłożona rozprawa doktorska stanowi samodzielne i oryginalne opracowanie monograficznego zagadnienia, z zakresu prawa karnego skarbowego. Zgłoszone uwagi krytyczne należy uważać za istotny element zadania jakie stoi przed Recenzentem. Nie chodzi bowiem o to, aby Recenzję sprowadzić do samych pochwał, a o to, aby z niezłej pracy, wyłowić elementy słabsze, celem uświadomienia ich Autorowi.

Biorąc pod uwagę powyższe, wyrażam przekonanie, że przedstawiona przez Mgr Mirosławę Zajcew-Szwaj praca *Institucja przedawnienia w prawie karnym skarbowym*, odpowiada wymogom określonym w art. 13 ust. 1 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1789) w związku z art. 179 ustawy z 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1669 ze zm.), a zatem wnoszę o przeprowadzenie dalszych czynności w toku przewodu doktorskiego.

Przemyśl, dnia 14 października 2024 r.

dr hab. Grzegorz Skowronek, prof. UJK